

[Oluf Johansen.]

nem den forhøjede Pris pr. Dobbeltcentner skabt ikke blot fuld Sikkerhed for Arealernes Tilstedeværelse, ja, der vil endog blive Kamp om at komme til, men ogsaa Interesse for det størst mulige Resultat i Høstmængde. Værdien er et andet Spørgsmaal; den raader Landmanden ikke selv over. Dette Forlig er et rent Landbrugsanliggende. Tilbage er saa den Side af Sagen, der vender ud mod det garanterende Samfund, nemlig Sukkerprisen. Den, der er Garant, Kautionist, har det usikre Ansvar. Saaledes ogsaa her. Uden at komme dybt ind paa Spørgsmaalet og uden i mindste Maade at ville gribe forstyrrende ind i den Paaskestemning, som det ærede Medlem Hr. Rahbek har givet Udtryk for, vil jeg dog gerne sige et Par Ord om Sukkerprisen. Jeg har forstaaet den højtærede Handelsminister saaledes, at han i nogen Maade garanterer for, at Sukkerprisen kan holde paa denne Side af 1. Oktober. Den Garanti tør jeg dele med den højtærede Handelsminister, men Ordningen hviler jo paa Prisen i Tiden efter 1. Oktober, naar den nye Høst bringes til Fabrikkerne og kommer til Anvendelse. Skal man forstaa Ministeren saaledes, at han er klar til at tage mulige Konsekvenser, om det viser sig nødvendigt? Over for Rigsdagen har den højtærede Handelsminister givet Udtryk for et Haab. Haabet er lysegrønt, siger man; Haabet beskæmmer ingen og selvfølgelig heller ikke den højtærede Handelsminister. Endnu bedre end at give Udtryk for et Haab og et Ønske havde det selvfølgelig været, om Ministeren i mere gammeldags Forstand havde sat Ære, Liv og Gods ind, men det fordres jo ikke i vor Tid. Vi fra vor Side er rede til om fornødent at yde Ministeren den Støtte, som er nødvendig for at holde Prisen paa det færdige Produkt nede.

Med Hensyn til Arealernes Udvidelse har Spørgsmaalet om de nye Dyrkere meldt sig i Aar ligesom ved tidligere Lejligheder. Der tales ved Forhandlingerne her i Rigsdagen stadig om Muligheden for, at nye Dyrkere kan komme til, men i Dyrkerkredse fortolker man de gældende Bestemmelser paa den Maade, at Udvidelsen af Arealerne først skal tilbydes de gamle Dyrkere, saa at der kun, hvis de ikke kan udnytte Tilbudet, aabnes Adgang for nye Dyrkere. De, der staar udenfor, hævder ogsaa, at det ikke kan nytte noget, de melder sig, for de har vanskeligt ved at komme i Betragtning. Hvad er rigtigt? Det kan ikke være i Overensstemmelse med Frihedstanker inden for Landbruget, at der skabes en Monopolstilling, hvorved nogle holdes udenfor.

Jeg skal paa mit Partis Vegne anbefale det foreliggende Lovforslag til en hurtig Gang gennem det høje Ting, idet jeg dog gerne vil støtte det Ønske, der førtes frem af det ærede Medlem Hr. Rahbek, om Muligheden af en større Sommerration af Sukker til Syltebrug i Husholdningerne. Jeg ved ikke, om den højtærede Ministér paa dette Tidspunkt ser sig i Stand til at give Tinget og Befolkningen Oplysninger herom, men jo før disse Oplysninger kan gives — til Husmødrenes Glæde, om de gaar i den rigtige Retning —, des bedre.

J. S. Foget: Medens det før i Tiden faldt vanskeligt for visse Samfundsborgere at forstaa, at Staten gik ind i en vis Garanti over for Sukkerroedyrkerne, har den senere Tid sikkert overbevist Skeptikerne om Betydningen heraf. For mig ligger der noget stort i dette, at vi i en saa vanskelig Tid ikke alene har kunnet hjælpe os selv, men ogsaa vore nordiske Nabolande med dette vigtige Produkt. Jeg har intet at indvende mod selve Lovforslaget. Jeg tror ikke, det er nogen absolut Gullaschforretning at dyrke Sukkerroer til disse Priser med den eksisterende Mangel paa Kunstgødning, samtidig med at Arbejdslønnen, som ved Roedyrking spiller en stor Rolle, er steget og stiger; men Prisen 4 Kr. 10 Øre er blevet til gennem Forhandling mellem Dyrkerne og Ministeren, og dette udelukker for mit Vedkommende enhver yderligere Debat herom.

Det eneste i Lovforslaget, jeg finder Grund til at rejse Indvendinger imod, er § 1, sidste Punktum. Der staar her, at Tilladelse til Raffinering og Fremstilling af Sukker kun kan meddeles bestaaende Fabrikker og Raffinaderier. Jeg gør mig ikke noget Haab om at faa dette ændret i nærværende Lovforslag, men jeg vil gerne paa-pege, at det er gammel Overtro, at det skulde være umuligt at dyrke Sukkerroer Nord for Skanderborg. Denne Overtro er nu for længst overvundet, og vi dyrker fuldt ud saa gode Sukkerroer i Nordjylland, som man kan dyrke paa Øerne; vi har endog Erfaring for, at man i Vestjylland med Fordel kan dyrke denne Roesort.

Det kan derfor ikke undre, at vi nordjyske Landmænd, som ikke gennem Aarene har haft noget Monopol, ofte har drøftet Muligheden for at faa en Sukkerfabrik i Nordjylland. Det staar klart, at i de Aar, hvor man gennem de eksisterende Fabrikker kunde fremskaffe den ønskede Produktion, var det omsonst at komme til Staten og anmode om Del i Monopolet. Men vi mener, at dette Forhold har ændret sig, thi med